

**Rangaistukseen tuomittujen huumeiden käyttäjien
terveystieto- ja vertaistukiprojekti**

TERVE 2005-2008

VUOSIRAPORTTI 2008

1. **Tiivistelmä toiminnasta** 2
2. **Rikosseuraamusalalle tuotetut koulutukset** 3
Vankeinhoidon jatkokoulutus: Laurea Ammattikorkeakoulu
Vankeinhoidon täydennyskoulutus: Rikosseuraamusalan koulutuskeskus
 - Huumeidenkäyttö- ja haittojen vähentäminen -koulutus
 - Huumeita käyttävän terveysneuvontatyön koulutus
3. **Juurruttaminen, mallien siirtäminen**
Terve-ryhmien käynnistyminen vankiloissa
Huumeita käyttävien terveysneuvonnan vahvistuminen yksilötyössä
4. **Vaikuttamistyö, tiedotus ja verkostotyö**
5. **Opetusmateriaali**
Huumeitakäyttävien terveysneuvontatyö vankiloissa
 - Terveysneuvonnan perusteet
 - Terve-kurssin ohjaajan opas
 - Terve-kurssin opetussisällötKäännös: WHO-tilannekatsaus ”Vankilat, päihteet ja haittojen vähentäminen”
Tietoa päihteiden käyttäjille vankilaan -esite
Haittojen vähentäminen vankilassa – videon tekstitys suomeksi
Teksti TV-kampanja
6. **Hankkeen arviointi**
Arviointipaneeli
Loppuarviointisuunnitelma
7. **Projektin yhteenvetokatsaus taulukkona 2005-2008**

LIITE: Jatkosuunnitelma Terveysneuvontatyön ja Terve-kurssien järjestämiseksi Vankeinhoidossa Terve-projektin jälkeen

1. Tiivistelmä toiminnasta

Terve-projekti kehittää 1) **laitostason toimintamallisuositusta** ja henkilöstön koulutusohjelmaa vankien päihdehaittojen vähentämiseksi, 2) **toimintaohjelmaa** ja ohjaajakoulutusta vankilahenkilöstölle huumeita käyttävien vankien vertaistukeen perustuvalla terveysneuvonnalla ja hoitoonohjaukselle, sekä 3) **opasta vertaistukihenkilöille** vertaistukeen perustuvalla terveysneuvonnalla ja hoitoonohjaukselle sekä palveluohjauksen tueksi rangaistukseen tuomittujen kanssa työskenteleville. Työskentelyn pääpainoksi vuonna 2008 oli määritelty mallien ja opetusmateriaalin viimeistely sekä henkilöstökoulutukset.

Kevätkausi painottui koulutustoimintaan, koulutusten mallintamiseen ja projektin loppuvaiheen arviointiin. Syyskaudella valmisteltiin koulutusten siirtämistä osaksi Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen pysyvää toimintaa. Projektin kokemuksia ja terveysneuvontatyön lähestymistapaa levitettiin ja juurrutettiin aluevankilatapaamisissa.

Terve-koulutustoiminta jatkui intensiivisenä. Vuoden aikana järjestettiin neljä viiden päivän (3+2) täydennyskoulutusta Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa sekä luennot neljälle vartijan perustutkinnon päättävälle kurssille. Vaikuttamis- ja juurruttamistyö ulottui syksyllä aluevankiloihin, kun järjestettiin kaksi alueellista Huumeet ja haittojen vähentäminen – koulutusta: Turussa oli 100 osallistujaa Länsi- ja Etelä-Suomen alueelta ja Kuopiossakin yli 60 osallistujaa Itä- ja Pohjois-Suomesta. Vertaistyon opasta esiteltiin eri yhteyksissä. Se sai erinomaista palautetta käyttökelpoisuudestaan puheeksioton ja palveluohjauksen tukena.

Projektin työntekijät osallistuivat toukokuussa International Harm Reduction Association'in 19. kansainväliseen konferenssiin Barcelonassa. Konferenssin yhteydessä olleelta Filmi-festivaalilta kerättiin tietoa mm. Terve-kursseille sopivista opetusvideovaihtoehdoista.

Päivän mittainen arviointipaneeli toteutui kesäkuussa. Se koostui alan asiantuntijoista ja eri yhteistyökumppaneista. Arviointipaneelista saatuja hyviä menetelmäkokemuksia jaettiin mm. Järvi-arviointihankkeen työpajoissa muille järjestöille.

Terve-hanke toimi toisena järjestäjätahona A-klinikkasäätiön valtakunnallisilla Terveysneuvontapäivillä lokakuussa Tampereella. Teemana oli "Haittojen vähentäminen terveysneuvontapisteiden ja vankilaterveydenhuollon yhteisenä haasteena". Palautteen mukaan oli jo korkea aika yhteistyön käynnistämiseksi ja osaamisen vaihdolle, koska asiakkaat ovat yhteisiä vaikka toimintaympäristöt ovat niin erilaiset.

Projektin vaikutukset alkoivat näkyä muutenkin valtakunnallisesti, kun Terveysneuvontatyön koulutukseen osallistuneet sairaanhoitaja-päihdeohjaajatyöparit käynnistivät Terve-kursseja myös neljän projektivankilan ulkopuolella. Terve-kurssien järjestäminen oli asetettu osaksi vankiloiden ja yhdyshenkilöiden 2008 tulostavoitteita Jokelan, Keravan, Hämeenlinnan ja Helsingin projektivankiloissa. Vuoden 2009 tavoitteena se tulee olemaan kaikissa vankiloissa, joiden työntekijät ovat ohjaajakoulutukseen osallistuneet.

Kiinteä yhteistyö Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksikön, A-klinikkasäätiön terveysneuvontapisteiden sekä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa jatkui. Projektissa työskentelivät projektikoordinaattori ja projektityöntekijä. Projektityöntekijän kouluttajapainotteinen työsuhte päättyi suunnitellusti vuoden lopussa. Koordinaattori jatkaa opetusmateriaalin, artikkelien ja loppuraporttien parissa helmikuun 2009 loppuun saakka, jolloin hanke päättyy.

2. Rikosseuraamusalalle tuotetut koulutukset

Vankeinhoidon perustutkinto: Rikosseuraamusalan koulutuskeskus

Huhti-toukokuussa projektin työntekijät kouluttivat neljää vankeinhoidon perustutkintokurssia Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa. Koulutus kesti 1.5 h ja kaikkiaan opetusta sai noin 80 opiskelijaa. Sisällöt, opiskelija- ja tuntimäärät olivat samat kuin vastaavissa koulutuksissa 2007. Projektin tavoite on, että ko. huumeidenkäytön haittojen vähentämisen teemat jatkossa sisältyvät perustutkintoon. Terve-projektin tuottamaa päihdetieto-luentomateriaalia onkin jo hyödynnetty osana perustutkintolaisten opetusta.

Vankeinhoidon jatkokoulutus: Laurea-ammattikorkeakoulu

Kevään aikana projektillaiset kutsuttiin luennoimaan Laureaan. Projektin omat koulutukset osuivat juuri samoihin ajankohtiin, joten yhteistyö ei onnistunut. Haittojen vähentämisteema on ollut jo aiemminkin opetuksessa mukana. Nyt tarjolla on Terve-hankkeen helposti hyödynnettävää materiaalia jatkokoulutusten päihdeopetuksen vahvistamiseksi. Vastuuopettajan mukaan aiheen käsittelyyn on vahvat perustelut ja tarvetta.

Vankeinhoidon täydennyskoulutus: Rikosseuraamusalan koulutuskeskus

- **Huumeidenkäyttö- ja haittojen vähentäminen –koulutus**
- kohderyhmänä valvontahenkilökunta

Koulutukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Kaksi ensimmäistä viiden päivän koulutusta toteutettiin syksyllä 2007, kolmas keväällä ja neljäs syksyllä 2008. Koulutukseen on osallistunut jo yhteensä 100 työntekijää, joista enemmistö on vartijoita ja mukana muutama työtoiminnasta vastaava työnjohtaja. Osallistujia on ollut jo melko tasaisesti kaikista vankiloista. Koulutuksen saama palaute on ollut kiitettävää ja hakijamäärät koulutuskeskuksen mittapuun mukaan runsaat. Koulutuksissa käyty ja niihin vankiloissa liittynyt keskustelu on ollut värikästä. Kaikki perinteinen haittojen vähentämisen kritiikkiin liitetty tematiikka ja vastakkainasettelut ovat olleet esillä - rakentavasti. On myös laitoksia, joissa Terve-kurssit ja -koulutukset on otettu vastaan ilman jännitettä - ne on todettu tarpeeseen tuleviksi.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus ottaa vastuun kurssien toteuttamisesta jatkossa. Kurssille on nimetty kaksi vastuuopettajaa. Suunnitelmissa on järjestää yksi kurssi vuosittain. 2009 koulutus on aikataulutettu syyslukukaudella.

- **Huumeita käyttävän terveysneuvontatyön koulutus**
- kohderyhmänä päihdeohjaajat ja sairaanhoitajat

Terveysneuvontatyön ja samalla Terve-kurssien ohjaajakoulutus käynnistyi keväällä. Ensimmäinen järjestettiin kaksiosaisena; 2 + 2 päivää. Koulutuksen kävi loppuun 11 sairaanhoitajaa ja 6 ohjaajaa/päihdeohjaajaa. Välitehtävänä oli pitää terveysneuvontaryhmä sekä tutustua omaa vankilaa lähinnä olevaan terveysneuvontapisteeseen. Terveysneuvontaryhmän pitäminen koettiin mielekkäänä ja monet uskoivat jatkavansa ryhmien pitämistä jossain muodossa. Terveysneuvonnan osuus yksilötyössä lisääntyi kaikilla. Lähimpään terveysneuvontapisteeseen tutustuminen koettiin tärkeänä, koska matalakynnyksinen lähestymistapa on vankeinhoidossa vieraampaa.

Tutustumiskäynneillä pohdittiin yhteistyön mahdollisuudesta ja käytännössä mm. Kuopiossa Terveysneuvontapisteen työntekijät alkoivat käydä Kuopion vankilassa informoimassa vankeja toiminnastaan. Yhteistyötä vahvisti molempien tahojen aktiivinen osallistuminen Tampereen Terveysneuvonta-päiviin lokakuussa.

Koulutus sai positiivista palautetta siitä, että se oli suunnattu nimenomaan päihdeohjaajille ja sairaanhoitajille. Yhteistyön vähenemisestä on kannettu huolta terveydenhuoltoyksikön itsenäistymisen jälkeen. Syksyn koulutusta on pidennetty yhdellä päivällä (3+2), jolloin ajanpuutteesta johtuneet ongelmat voidaan korjata. Osallistujat ovat prosessoineet aktiivisesti päihdekontrollin ja haittojen vähentämisen yhteensopivuutta. Osa oivaltaa haittoja vähentävän toiminnan merkityksen välittömästi, toisilla se tapahtuu hitaammin - koulutuksen edetessä.

3. Juurruttaminen, mallien siirtäminen

Terve-ryhmien käynnistyminen vankiloissa

Joulukuun loppuun mennessä Terve-ryhmät olivat käynnistyneet noin kymmenessä eri vankilassa. Ryhmiä on lähdetty käynnistämään hyvin oma-aloitteisesti ohjaajakoulutukseen osallistumisen jälkeen. Näyttää siltä, että kaikki tähän mennessä osallistuneet pystyvät toteuttamaan kurssveja jossain muodossa kevään 2009 aikana, lyhyempänä tai pidempänä. Henkilökuntavajeesta johtuva työmäärä oli syynä siihen, että joissain laitoksissa työntekijät eivät olleet pystyneet irrottautumaan Terve-ryhmän pitoon. Muutamassa paikassa oli syynä myös ohjaajaparin puute. Asia kuitenkin korjaantuu pikkuhiljaa uusien ohjaajien valmistuessa vuosittain Rskk:sta.

Terve-kurssien asema vankiloissa yhtenä lyhyenä, informoivana ja motivoivana päihdekurssina on vakiintumassa. Terve-kurssien järjestäminen oli asetettu osaksi vuoden 2008 sekä projektivankilakohtaisia että yhdyshenkilöhenkilökohtaisia tulostavoitteita Jokelan, Keravan, Hämeenlinnan ja Helsingin vankiloissa. Vuonna 2009 kurssit tulevat olemaan kaikkien vankiloitten tavoitteissa, joissa on koulutettuja Terve-ohjaajia.

Huumeita käyttävien terveysneuvonnan vahvistuminen yksilötyössä

Koska huumeet ovat vahvasti läsnä melkein kaikessa vankilassa tehtävässä yksilötyössä, Terve-koulutuksilla on ollut positiivinen vaikutus myös yksilötyöhön. Kurssin käyneet työntekijät ovat kokeneet päihdeosaamisensa vahvistuneen. Uusi tieto ja kokemus on antanut varmuutta puhua huumeiden käytöstä avoimemmin ja luottamuksellisesti. Käytyt keskustelut ovat puolestaan kartuttaneet työntekijän tietoa käytön ongelmista ns. käyttäjätietoa, joka on taas tarpeen vankiryhmissä. Työntekijät kuvaavat yksilökeskusteluita Terve-koulutusten jälkeen erityisen palkitseviksi. Työskentelyyn on tullut myös uusia rutiineja: vankeja ohjataan eteenpäin muille työntekijöille, tietoisuutta on työhuoneen seinällä ja tiettyä keskeisiä teemoja käydään läpi kaikkien vankien kanssa.

Arvioivin silmin näyttää siltä, että työntekijöillä on nyt tarjota niillekin vangeille jotain (työkalua, tietoa, lähestymistapaa), joille oli aiemmin vaikea löytää mitään.

4. Vaikuttamistyö, tiedotus ja verkostotyö

Kontra - rikosseuraamusalan henkilöstölehti

Projekti on tiedottanut Kontran sivuilla koulutus- ja muista tapahtumista pienimuotoisina infoina. Artikkelisarja päättyi ja mitään isompaa juttua ei ole suunnitteilla ennen keväälle 2009 sovittua projektin loppuartikkelia.

Posterit

Hankkeen suomenkielinen posterit oli esillä monissa koulutuksissa ja tapahtumissa. Englanninkielinen posterit oli esillä kaksi kertaa kansainvälisten vieraiden tapaamisessa (Latvia, Skotlanti).

Ajankohtaista -nettisivut

Projekti on päivittänyt ajankohtaista-palstaa projektin koti-sivuilla. Hankkeen tuottama materiaali on ladattavissa sivustoilta.

Verkostot

Hankelaiset ovat osallistuneet edelleen aktiivisesti jo aiemmin solmittuihin yhteistyö- ja verkostosuhteisiin. Aktiivisinta järjestöyhteistyö on ollut A-klinikkasäätiön kanssa (Keskustoimisto, Hgin ja Treen terveysneuvontapisteet). Kaikissa koulutuksissa ja materiaalin tuottamisessa on hyödynnetty heidän matalankynnyksen ja vertaistyön osaamistaan ja hanke on vastaavasti osallistunut heidän terveysneuvonnan Materiaalipankki-hankkeeseen yhtenä yhteistyötahona.

Hanke on tukenut aktiivisesti ja eri yhteyksissä vankiloiden ja alueellisten terveysneuvontapisteiden verkottumista, joka onkin käynnistynyt erittäin aktiivisesti paikoitellen. Terve on osallistunut Vertaistyön yhteistoimintaa kehittävän Vety-verkoston toimintaan. Yhteistyötapaamisissa ja kesäkuussa Helsingissä järjestetyillä Vertaistyön-päivillä on haluttu tehdä näkyväksi ja kehittää edelleen vertaistyötä tasavertaisena ja tarpeellisenä työmuotona "ammattilaisten" työn rinnalla. Verkostossa on aktiivisesti edustettuna jo noin kymmenen eri järjestöä.

5. Opetusmateriaali ja oheistuotteet

Projektin tuottamaa opetusmateriaalia hiottiin ja arvioitiin koulutuksissa sekä erillisissä arviointipalaverissa. Valmiit oppaat painetaan projektin päättyessä helmikuussa 2009. Valmistumassa on kolmiosainen terveysneuvontatyön ja Tervekurssien ohjaamisen tukimateriaali.

Huumeita käyttävien terveysneuvontatyö vankiloissa -opetusmateriaali:

I osa Terveysneuvonnan perusteet, 80 s.

II osa Tervekurssin ohjaajan opas, 60 s.

III osa Tervekurssin opetussisällöt, 170 s.

Materiaali on tuotettu käänteisessä järjestyksessä: ensin valmistui ryhmäkokeilujen myötä materiaali kurssisisällöistä. Ohjaajatyöpajojen ja koulutusten myötä oli mahdollista koota kokemukset ja tarvittava tieto ohjaajan tueksi. Viimeisenä valmistuvaan perusteet-osaan on tiivistetty rikosseuraamusalan näkökulmaan sopivaa ja välttämätöntä tietoa haittoja vähentävän terveysneuvonnan määrittelyistä, malleista, oikeutuksesta ja tutkimuksista.

Käännös WHO: "Vankilat, päihteet ja haittojen vähentäminen"

Käytetään edelleen koulutusten taustamateriaalina. Painettuna on riittävä määrä (200) tulevien vuosien koulutustarvetta silmälläpitäen.

Tietoa päihteiden käyttäjille vankilaan -esite

Terveystieteiden tutkimuskeskus painatti jälleen keväällä omalla kustannuksellaan 4000 kappaleen uusintapainoksen, joka vastaa vuosittaista uusien sisään tulevien vankien lukumäärää.

Haittojen vähentäminen vankilassa –video (painoa vaille valmis)

Projekti valitsi toukokuussa Barcelonassa järjestetyn IHRA:n 19. konferenssiin (International Harm Reduction Association) Filmi-festivaaleilta palkitun kanadalaisen vankilafilmin suomennettavaksi Terve-ryhmien käyttöön. Filmi valmistuu tammikuussa ja siitä tehdään 35 kopiota jaettavaksi kaikkiin vankiloihin.

Teksti TV-kampanja

Kampanja uusittiin marras-joulukuussa YLE TekstiTV:n uudella Viikkomakasiini-osastolla. Ensimmäisen kerran valtakunnallinen kampanja "Vankeja koulutetaan huumehaittojen vähentämiseen" toteutettiin yhteistyössä A-klinikkasäätiön ja YLE Teksti TV:n kanssa maaliskuussa 2007 kahdeksana viikonmittaisena tietoisena.

6. Hankkeen arviointi

Arviointipaneeli

Asiantuntijoista koottu arviointipaneeli kokoontui kesäkuussa arvioimaan hanketta puoli vuotta ennen sen päättymistä. Tavoitteena oli kerätä myös tietoa ja suosituksia tulosten juurruttamiseen. Päivä jakaantui kolmeen arviointiosioon ja päättyi yhteenvetokeskusteluun. Teemu Rantanen Laureasta toimi arvioijana ja kokosi arviointiraportin. Paneelimuotoinen arviointi oli osallistujien mukaan onnistunut kokemus ja se auttoi keräämään merkittävää uuttakin tietoa. Muutkin järjestöt ovat olleet kiinnostuneita kokeilemaan itsekin saman tyyppistä arviointiprosessia (vrt. Järvi-työpajat).

Arviointiyhteenvedossa todetaan, että tulosten mukaan Terve-projekti on ollut hankkeena onnistunut. Hankkeelle on ollut selkeä tarve. Kohderyhmä, päihdekuntoutukseen motivoitumattomat piikkihuumeiden käyttäjät, on haasteellinen. Samaten hankkeen toimintaympäristö oli jännitteinen ja eli suurten muutosten keskellä muun muassa vankeuslakiuudistuksen takia. Tästä huolimatta hanke on saavuttanut hyvin tavoitteensa. Myönteistä palautetta sai hankkeen suunnittelu ja dokumentointi sekä toisaalta projektityöntekijöiden innostunut ja käytännöllinen työote. Ansiokkaana pidettiin myös toiminnan jalkautumista vankiloihin.

Loppuarviointisuunnitelma

Arviointipaneelissa hyödynnettiin projektin tuottamaa dokumentaatiota ja itsearviointimateriaalia ja sen tulokset ovat pohjana loppuarviointisuunnitelmalle. Siinä esiin nostettuja haasteita keskustelutetaan 2009 projektivankilatapaamisissa. Koulutusten ja kentältä tulevan arviointipalautteen lisäksi helmikuussa 2009 valmistuvaan projektin loppuraporttiin sisällytetään nämä projektivankiloiden eri ammatti- ja johtotason loppukeskustelujen sisällöt.

Terve-projektin tuotosten ja muutosten säilyttäminen ja niiden edelleen kehittäminen osana vankeinhoitoa vaatii jatkosuunnitelman. Ohessa oleva liite sisältää tähän tähtäävän jatkosuunnitelman. Siinä mainitut tahot ja toimijat ovat sitoutuneet suunnitelmaan.

7. TERVE-projektin yhteenvetokatsaus taulukkona 2005-2008

joulukuu 2008

	OSATOIMINTO	2005	2006	2007	2008
ESITIEDONKERUU	1. Vankilahenkilöstön haastattelut: suhtautuminen omaan turvallisuuteen, terveysriskeihin, päihdehaittojen vähentämisen merkitykseen ja koulutustarpeisiin	<u>Joulukuu:</u> Kerava vartijat, kolmen vartijaparin pilottihaastattelut	Eri ammattiryhmien haastattelut: <u>Helmi-kesäkuu:</u> Jokela <u>Huhti-kesäkuu:</u> Kerava <u>Kesäkuu:</u> Hämeenlinna	Yhteenvedo valmisteilla, hyödynnetty Terve-ohjaaja-työpajoissa koulutuksissa ja mallinnuksessa	<u>Huhtikuu:</u> kirjallinen raportti Bikvaa mukaellen, hyödynnetty RSKK:n koulutuksissa, opetusmateriaalin ja arviointipaneelin lähtötasotietona
	2. Vankilasta vapautuneiden käyttäjien haastattelut: eri päihteiden käyttö ja käyttötavat vankilassa, riskinotto vapaudessa vrt. vankeudessa, uskomukset, tiedontaso	<u>Lokakuu:</u> Tutkimussuunnitelma <u>Marras kuu:</u> Tutkimuslupa A-klinikkasäätiöltä	<u>Maalis-kesäkuu:</u> Hgin Vinkki (10) & Lumme ry (4) käyttäjähaastattelut <u>Touko-joulukuu:</u> litterointi	Yhteenvedo valmisteilla, hyödynnetty Terve-ohjaaja-työpajoissa koulutuksissa ja mallinnuksessa	<u>Huhtikuu:</u> kirjallinen raportti Bikvaa mukaellen, hyödynnetty RSKK:n koulutuksissa, opetusmateriaalin ja arviointipaneelin lähtötasotietona
	3. Esitietoa keräävät vankien Terve-kurssit: ryhmiin rekrytointi/tuloaastattelut, sisällöt, muodot, vertaistyon mahdollisuudet, kouluttajatarpeet	<u>Marras-joulukuu:</u> Keravan pohjoispää, neljä koeryhmää, yhteistyössä Vinkki ja Posy ry	Vankilassa toimivien pienryhmien seuranta, terveystietokurssin kehittäminen ja toteutus: yht. 6 kurssia(7-9 tapaamiskertaa) yhdessä vankilahlööstön kanssa <u>Helmi-huhtikuu:</u> Jokela <u>Huhti-syyskuu:</u> Kerava <u>Loka-joulukuu:</u> Hämeenlinna	<u>Helmi-kesäkuu:</u> 2 pitkän ja 1 lyhytkurssin kokeilut ja laitosmallinnus Hgin vlassa <u>Syyskuu:</u> Yhteenvedot ja hyödyntäminen ohjaajatyöpajoissa	<u>Toukokuu:</u> Yhteenvedo Terve-kurssien jälkihaastatteluista, hyödyntäminen RSKK:n henkilöstökoulutuksissa ja vankikurssien mallinnuksessa
MALLINUS	1) Laitostason toimintamallisuositus ja koulutusohjelma huumehaittojen vähentämiseksi vankiloissa	Taustatiedonkeruu: kirjallisuus, raportit, haittojen vähentämistyö EU:ssa ja Suomessa, vapaudessa ja vankiloissa	Tiedonkeruu vankilayhteistyöstä & pienryhmistä mallinnusta ja suosituksia varten	<u>Helmi-joulukuu:</u> HV-toimintaan tutustuminen, suositusten ja mallin kehittäminen Hgin vlassa <u>Elokuu- joulukuu:</u> ehdotuksia VHL- päihdevalvontakäsikirjaan	Toimintamallisuosituksen ja koulutusmallin viimeistely, käyttö valvontahenkilöstö- ja aluevankilakoulutuksissa ja VHL-päihdestrategian suunnittelussa (2009)
	2) Koulutusohjelma vankien terveysneuvontatyöhön ja Terve-kurssien ohjaajiksi	Taustatiedonkeruu: kirjallisuus, raportit, haittojen vähentämistyö EU:ssa ja Suomessa, vapaudessa ja vankiloissa	Tiedonkeruu terveysneuvonnasta → mallinnus vankilaan <u>Syyskuu:</u> toimintaohjelmatyöryhmä aloittaa työskentelyn	<u>Kesäkuu:</u> 1. version runko-osa valmis <u>Syyskuu-marraskuu:</u> neljä ohjaajatyöpajaa vankiloiden yhteistyöpareille	Terveysneuvontatyön ohjaajakoulutuksen sisällön, ohjaajan oppaan ja käsikirjan viimeistely ja tarkistukset
	3) Opas vertaistyon tueksi ja huumeita käyttävien kanssa työskenteleville vapaudessa	Tiedonkeruu Vinkkien terveysneuvonnasta ja Lumipallo-mallissa	Tiedonkeruu terveysneuvonnasta ryhmien/vertaistyon avulla → mallinnus vankilaan Syyskuu: KHL-työryhmä aloittaa	Tiedonkeruu ja kehittäminen ohjaajatyöpajojen yhteydessä	<u>Touko-elokuu:</u> Oppaan työstäminen, testaus kohderyhmällä, viimeistely ja painatus. <u>Syys-lokakuu:</u> Jakelu vlioihin ja Tn-pisteisiin

	OSATOIMINTO	2005	2006	2007	2008
KOULUTUKSET	Hankkeen tuottama kehittämis-koulutus: teemoina päihdehaittojen vähentäminen, terveysneuvonta, vertaistyö, kehittämistyö	Joulukuu: 1. Projektiryhmän koulutus	Huhtikuu ja marraskuu: projektiryhmän, neljän projektivankilan terveydenhuolto-, päihde- ja valvontahenkilöstön yhteiset koulutukset 2. ja 3.	Huhtikuu: 4. koulutus projektivankiloiden henkilöstölle ja projektiryhmälle <u>Tammi- ja kesäkuu:</u> I- ja II-koulutusiltapäivät KHL:n työntekijöille	Tammikuu: III-koulutusiltapäivä KHL:n työntekijöille <u>Syyskuu/Turku, lokakuu/Kuopio:</u> Yhteiset koulutuspäivät aluevankiloille
	Hankkeen tuottaman haittojen vähentämisen ja terveysneuvontatyön koulutus: kehitetyn mallin juurruttamis-koulutus vankilahenkilöstölle	<u>Lokakuu:</u> Hankkeen esittely Vankeinhoidon terveydenhuollon koulutuspäivät, VHKK	<u>Syyskuu:</u> Terveydenhuollon neuvottelupäivät, VHKK <u>Lokakuu:</u> Valtakunnalliset Terveysneuvontapäivät/A-klin.säätiö, Tre	<u>Huhtikuu:</u> Opetus 2 h vankeinhoidon perustutkintolaisille x 4 RSKK <u>Syyskuu:</u> Valvontahenkilöstön koulutukset x 2 RSKK:ssa <u>Syyskuu:</u> Terveydenhuollon neuvottelupäivät, RSKK	• RSKK_koulutukset: <u>Helmi-huhti-/syys-marraskuu x2</u> Terveysneuvontatyön koulutus <u>Maalis-huhti/loka-marraskuu x2</u> Valvontahenkilöstökoulutukset • TH:n koulutuspäivät, RSKK • Päihdepäivät, RSKK
OHEISTUOTOKSET	Käännös: WHO tilannekatsaus "Vankilat, päihteet ja haittojen vähentäminen"	<u>Elo-marraskuu:</u> tekstin käännös, kielenhuolto, asiantuntijakerros, viimeistely <u>Joulukuu:</u> 400 kpl painos	<u>Tammikuu:</u> jakelu sidosryhmille, yhteistyö- ja asiantuntijatahoille <u>Kesäkuu:</u> toinen painos 300 kpl oppilaitoksiin, yhteistyötahoille	Hyödyntäminen hankkeen koulutuksissa ja RSKK:n täydennys- yms. -koulutuksissa - pdf-versio hankkeen omilla sivuilla	Hyödyntäminen hankkeen koulutuksissa ja RSKK:n täydennyskoulutuksissa
	Esite: "Tietoa ruiskuhuumeiden käyttäjille vankiloissa"	<u>Lokakuu:</u> Rise Th-yksikkö tilaa uuden esitteen hankkeelta 2006, mukana Aids-tukikeskus, KTL, vertaistyötahot	<u>Maalis-kesäkuu:</u> työryhmätyöskentely <u>Kesäkuu:</u> sisällön viimeistely ja luovutus Riselle, jakoon 1/2007 <u>Elokuu:</u> esitteet painosta	Jakelu vankien perushygieniapakkauksen mukana - kerätään kokemusta myös Vinkkien ja Khl:n asiakastyön osana	Esitteen jakelu jatkuu: jaetaan vangeille osana perushygieniapakkausta, paino & jakelu Vankeinhoidon terveydenhuolto yksikön vastuulla
	Video: "Haittojen vähentämiskäytännöt vankiloissa"		<u>Helmikuu:</u> suunnittelu yhteistyö käynnistyy Stop Huumeille ry ja vertaiset <u>Lokakuu:</u> palaveri, aikataulut	<u>Kesä:</u> Videotyöryhmä: yhteistyösopimuksen työstäminen loppuu tuloksettomana <u>Syyskuu:</u> syntyy suunnitelma ulkolaisen videon ostamisesta	<u>Toukokuu:</u> tutustuminen filmeihin IHRA Film Festival, <u>Syyskuu:</u> opetusfilmiin valinta yhteistyössä Vinkin kanssa <u>Marras-joulukuu:</u> DVD-tekstitys, kopiointi, jakelu ohjaajille 2/2009
	Huumetietopeli: "Työnimi: Terveystietoa vangeille"		<u>Maaliskuu:</u> suunnittelu käynnistyy yhteistyössä Non Fighting Generation, vertaiset	Peruuntui: muu materiaali - arvioitu tarpeellisemmaksi	Hankitaan sopivia muiden tuottamia pelejä vankiryhmien käyttöön, jos varaa/sopivia on
	Teksti-TV-kampanja: Päihdehaittojen ehkäisyn tietoisuus mm. vankien luettavaksi		Tiedonkeruu terveysneuvonnasta vankiloissa Marraskuu: työryhmätyöskentely käynnistyy	<u>Helmikuu:</u> sisältö, tarkistus <u>Huhti-toukokuu:</u> kampanja-aika, Diakin seuranta tutkimus <u>Kesäkuu:</u> tutkimus valmis	<u>Marras-joulukuu:</u> Kampanjan uusinta 8 vkoa YLE Teksti TV Viikkomakasiini-osastolla
	Huumeet ja HV-opetusjuliste: aineet, terveyshaitat, lainsäädäntöä			<u>Kesäkuu:</u> lupa tekijöiltä (UK)	Peruuntui ajan puutteen vuoksi: ei sis. alkuperäissuunnitelmaan

	OSATOIMINTO	2005	2006	2007	2008
VERKOS- TOT	Yhteistyön ja asiantuntijuuden hyödyntäminen verkostoissa -merkitty yhteistyön käynnistämiset	1) VETY Pääkaupunkiseudun vertaistyön verkosto/Hgin Vinkki 2) Asiakastyön ohjeistusta Terve-teemoissa palveluohjaus/ Redis	3) Valtakunnallisten Terveysneuvontapisteiden ja vloidien yhteistyön kehittäminen 4) Kehittämisen- ja koulutussuunnitelua/ pääkaupunkiseudun KHL	- em. yhteistyö jatkuu 5) A-klinikkasäätiön HUUKO-asiantuntijaverkostossa	- em. yhteistyö jatkuu 6) A-klinikkasäätiön Terveysneuvonnan materiaalipankki-työryhmässä
YHTEISTYÖ	Kehittämisyhteistyö eri muodoissa	<u>Pääyhteistyötahot:</u> Vankeinhoitolaitos, Rise, A-klin. Terveysneuvontapisteet <u>Muita:</u> Posy ry, Aids-tukikesk, HDL, KTL, STAKES, EOPH, Stop Huumeille, NFG	toiminnan mukaan ks. kaavion eri toiminnot ja työryhmäjäsenyydet	toiminnan mukaan	toiminnan mukaan
TIEDOTUS	Hankesittely KRITSIN www-sivut	ensimmäinen hanke-esittelyversio Krits-netissä	parannettu versio www-sivuilla, ajankohtaiset-osio käyttöön	päivitys, omaa opetusmateriaalia verkkoon, engl. esittely	päivitys, omaa opetusmateriaalia verkkoon
	A 4- tiedote/ Hanke-esitettely		lyhyt yhteenveto hankkeesta, jota päivitetään tarvittaessa	päivitys	päivitys
	Artikkelit lehdissä		Kontra-lehdessä sarja projektista ja päihdehaittojen vähentämisestä	sarja jatkuu Kontrassa	sarja jatkuu Kontrassa, Tiimi ja Tehy 2009
	Posterisitykset hankkeesta - suomi - englantia		Posterisuunnittelu Kritsin tiedotuksen kanssa, painatus	Esillä eri koulutuspäivillä ja tapahtumissa: toukokuu: IHRA konf. Varsova	Posterit esillä eri koulutuspäivillä ja tapahtumissa
HALLINNOINTI	KRITS-työyhteisön tiimipalaverit	kerran viikossa	kerran viikossa	kerran viikossa	kerran viikossa
	Ohjausryhmä	1 tapaaminen	4 ohjausryhmätapaamista	2 tapaamista keväällä ja 2 syksyllä	2 tapaamista keväällä ja 2 syksyllä
	Seurantaryhmä	1 tapaaminen	2 tapaamista	1 tapaaminen keväällä ja 1 syksyllä	1 tapaaminen keväällä ja 1 syksyllä
	Työnohjaus hankkeen työparille		3/06 alkaen 4 vkon välein	9 x /vuosi	9 x /vuosi
	Työparin koulutustautuminen	koulutussuunnitelman mukaan	koulutussuunnitelman mukaan	koulutussuunnitelman mukaan	koulutussuunnitelman mukaan
ARVIOINTI	käynnistysvaiheen arviointi - itsearviointina		<u>joulukuu 2006</u>		
	välivaiheen arviointi - itsearviointina			<u>syyskuu 2007</u>	
	loppuarviointi - asiantuntijapaneeli				<u>kesäkuu 2008</u> <u>elokuu: raportti valmis</u>

LIITE:

Suunnitelma Terveysneuvontatyön ja Terve-kurssien järjestämiseksi vankeinhoidossa Terve-projektin jälkeen

Vastuuhenkilöt:

Vthy	Vankilan terveydenhuolto	Terveydenhuollon tarkastaja Sirpa Hakamäki
Rise	Päihdekuntoutus/toimintaohjelmat	Erytisasiantuntija Ulla Knuuti
Vankilat	Terveysneuvontatyön yhdyshenkilö tuki- ja resurssihenkilö	Sairaanhoitaja Eeva Tamminen, Vantaan vla
Rskk	Raija Järvenpää Vastuuopettaja Sari Viikki Ripatti Vastuuopettajat Arja Saunamäki ja Maija Richter	Koulutuspäällikkö, Rskk-yhdyshenkilö Terveysneuvontatyön koulutus (sh, ohjaajat) Huumeidenkäyttö ja haittojen vähentäminen-koulutus (valvonta, työtoiminta)

- 1) Terveysneuvontatyön **kouluttajaverkosto/rekisteri** vankiloissa:
 - postituslista, yhteydenpito tarvittaessa
 - Eeva Tamminen
- 2) Kouluttajien **keskustelu- ja kyselypalsta netissä** (kehitteillä 2009-10):
 - vertaistukea, kokemusten vaihtoa ja uutta tietoa
 - Eeva Tamminen, ”moderaattori” eli palstan pitäjä
 - tekniikka Rise
- 3) Vuosittainen **Terveysneuvontatyön neuvottelupäivä** Rskk:ssa:
 - koulutuksen käyneiden kokoontuminen ja yhteinen koulutuspäivä Terveydenhuollon neuvottelupäivien yhteydessä
 - päivien teemat keskustelupalstan yms. esiin tulleista tarpeista
 - Sirpa Hakamäki, Ulla Knuuti ja Eeva Tamminen
- 4) Rskk: Huumeitakäyttävien **terveysneuvontatyön –koulutus** (sh + po)
 - 1 x vuosi, 5 lähiopetuspäivää
 - Rskk sitoutunut, mutta budjetti määrää miten toteutuu (Raija Järvenpää)
 - vastuuopettaja Sari Viikki-Ripatti
 - tavoitteena toteuttaa keväisin
 - Eeva Tamminen työpanos: läsnä 3+2 päivää, joista osa opetustunteja
- 5) Projektin tuottaman terveysneuvontatyön **opetusmateriaalin ylläpito**
 - päivitystarpeen ylöskirjaus
 - Ohjaajan oppaan päivitys: word-tiedostona, irtolehdet korvataan uusilla
 - Eeva Tamminen ja koulutetut ohjaajat
- 6) Terve-kurssit (1) vankiloiden ja (2) työntekijöiden henkilökohtaisten (Ulla Knuuti) sekä (3) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen (Raija Järvenpää) **tulostavoitteiden** osaksi 2009 ja jatkossa.
- 7) Projektikokemusten ja suositusten hyödyntäminen **uuden päihdestrategian** valmistelussa
 - Ulla Knuuti

8) Rskk: Huumeidenkäyttö ja haittojen vähentäminen –koulutus (valvonta + työtoiminta)

- 1 x vuosi, 5 lähiopetuspäivää
- Rskk sitoutunut, mutta budjetti määrää miten toteutuu (Raija Järvenpää)
- vastuopettajat Arja Saunamäki ja Maija Richter
- tavoitteena toteuttaa syksyisin
- Eeva Tammisen työpanos arvioitu 10 opetustuntia

9) A-klinikkasäätiön Valtakunnalliset terveysneuvontapäivät

- 1 x vuosi, syys-lokakuussa, kesto 2 päivää
- osallistuminen suositeltavaa kurssin käyneille ja kaikille vastuuhenkilöille, mutta välttämätön yhdyshenkilölle (Eeva Tamminen) terveysneuvontatyön ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi

10) Kriminaalihuollon tukisäätiö

- toimii TN-toiminnan auditoijana (tarkennus työn alla)